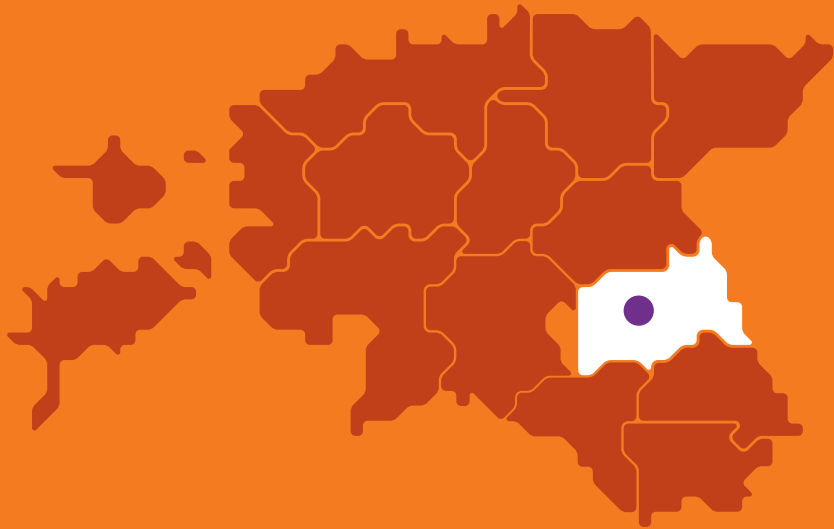

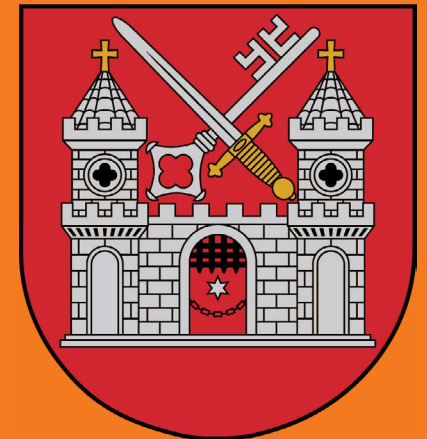

Tervise
Arengu
Instituut

Tartu linn

Ravitud või surmaga lõppenud
vigastusjuhtude ülevaade

Ülevaade võtab kokku vigastuste andmed, mis on ühtsetel alustel arvatud ja Eesti keskmisega võrreldavad.

Ülevaate eesmärk on pakkuda alusandmeid kohaliku tasandi tegevuste planeerimiseks ning elanike tervise ja heaolu parandamiseks.

Ülevaates välja toodud andmete kohta leiab täiendavat infot aadressil: www.terviseinfo.ee/maakonnavigastused

Väljaandja: Tervise Arengu Instituut

Kujundaja: Disainikorp OÜ

Väljaande kasutamisel viidata allikale.

Soovitav viide käesolevale väljaandele:

Ravitud või surmaga lõppenud vigastusjuhtude ülevaade – Tartu.

Tallinn: Tervise Arengu Instituut, 2023.

Materjal on valminud Norra toetusest 2014-2021 rahastatud projektist „Rahvatervise valdkonna võimekuse ja kompetentside suurendamine kohalikes omavalitsustes“

RAVIKULUD 2021. AASTAL

240 267€

7-19a

29 582€

3-6a

36 455€

0-2a

1 266 207€

75+ a

11 115
vigastusjuhtu

ravikulu
3,3 miljonit€

260 950€

20-29a

1 022 931€

30-64a

440 443€

65-74a

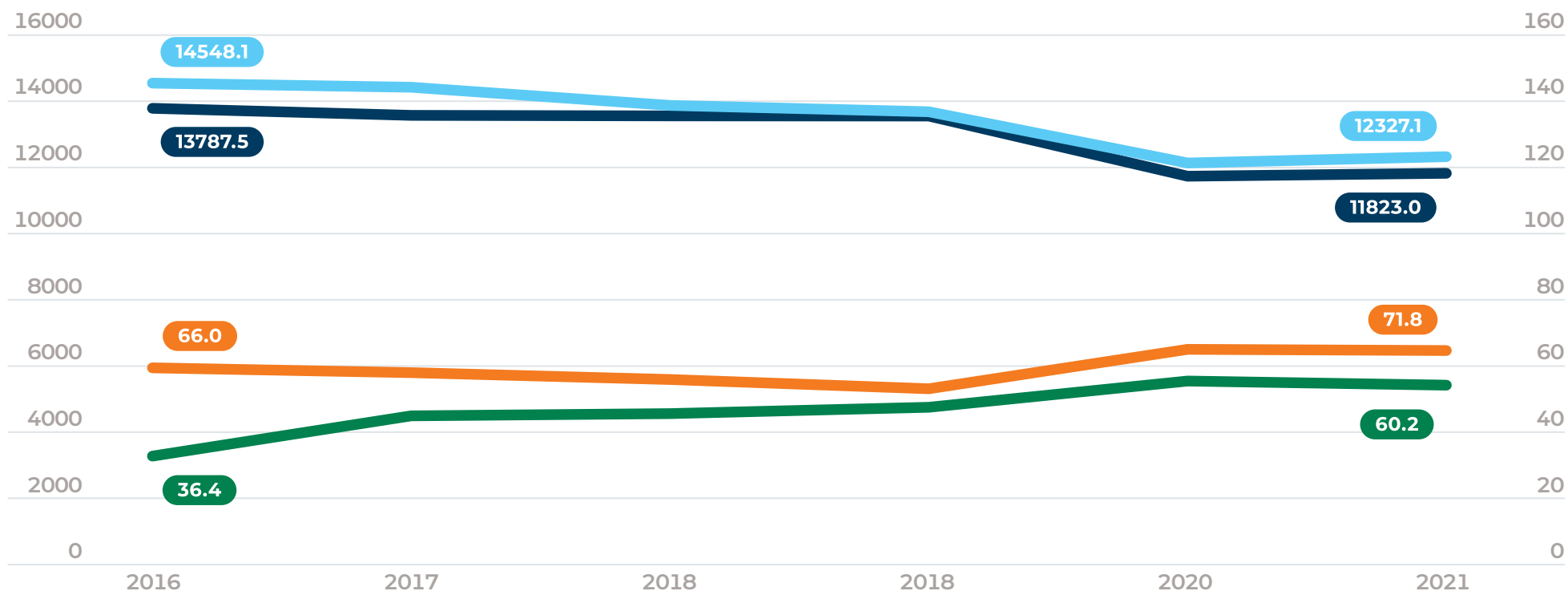
VIGASTUSJUHUD JA -SURMAD

- Tartu linn paistab teiste piirkondade hulgast silma Eesti keskmisest madalama vigastussurmade suhtarvuga.
- Teiste piirkondadega võrreldes jõudis ravile sagedamini sõidukiõnnetuses viga saanud jalgrattur ja ülepingutusest, reisimisest või puudusseisundist tingitud vigastus.

Vigastusjuhud ja -surmad 100 000 elaniku kohta

- Vigastussurmad 100 000 elaniku kohta Eestis
- Vigastussurmad 100 000 elaniku kohta Tartus
- Vigastusjuhte 100 000 elaniku kohta Eestis
- Vigastusjuhte 100 000 elaniku kohta Tartumaal (kokku)

32%

teised põhjused

59

surmaga lõppenud
vigastusjuhtumit

8%

sõidukiõnnetus

22%

kukkumine

7%

juhuslik mürgistus

7%

ebaselge tahtlus

24%

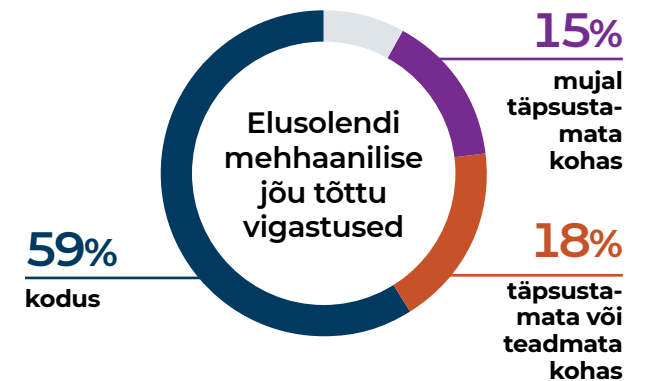
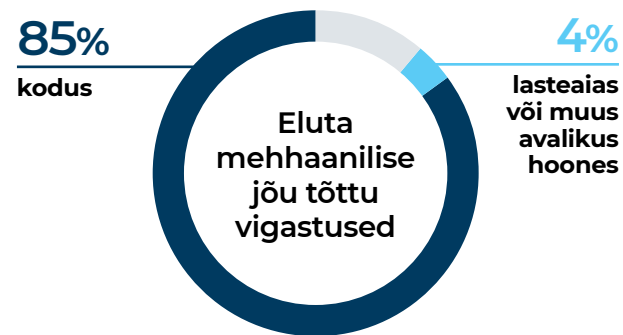
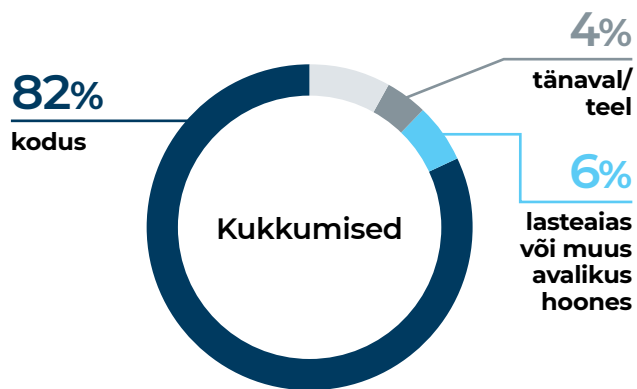
tahtlik enesevigastus

VIGASTUSED 0-2-AASTASED

- Peamised vigastused on seotud kukkumistega.
- Sagedased on ka löögid vastu esemeid või esemetega ja kehasse naha või loomuliku kehaava kaudu sisenenud võõrkehade tõttu viga saamised.

3,7% Kõikidest Tartu vigastusjuhtudest

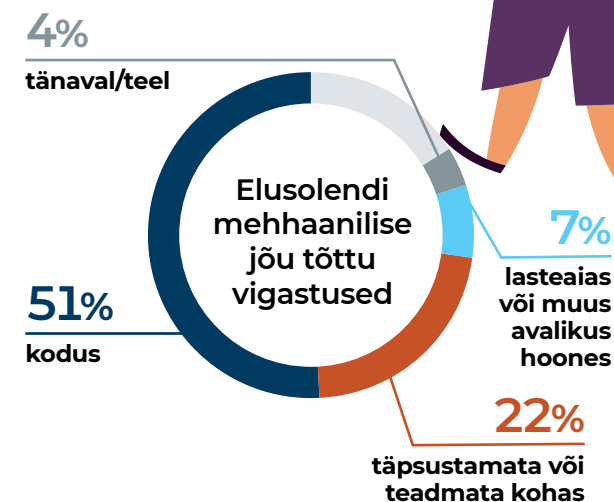
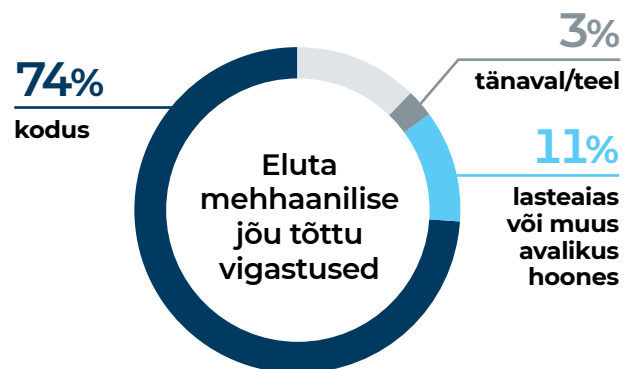
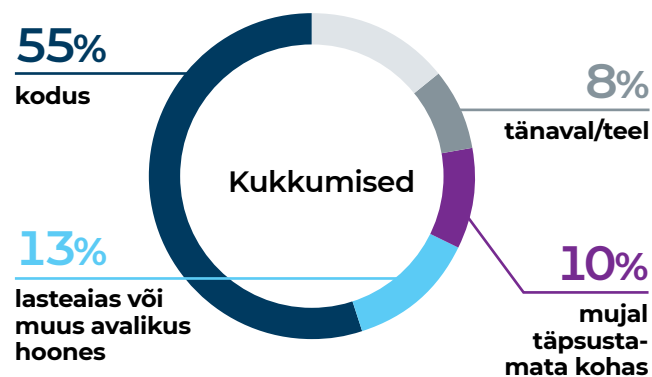
Peamised õnnetuste põhjused

Muu juhuslik kukkumine	78	19%
Libisemine/komistamine samal tasapinnal	76	18%
Naha/kehaava kaudu sisenenud võõrkeha, -ese	42	10%
Löök vastu esemeid või nendega	40	10%

VIGASTUSED 3-6-AASTASED

- Peamised vigastused on seotud kukkumistega.
- Sagedased on ka löögid vastu esemeid või esemetega ja kehasse naha või loomuliku kehaava kaudu sisenenud võõrkehade tõttu viga saamised.

5,5% Kõikidest Tartu vigastusjuhtudest

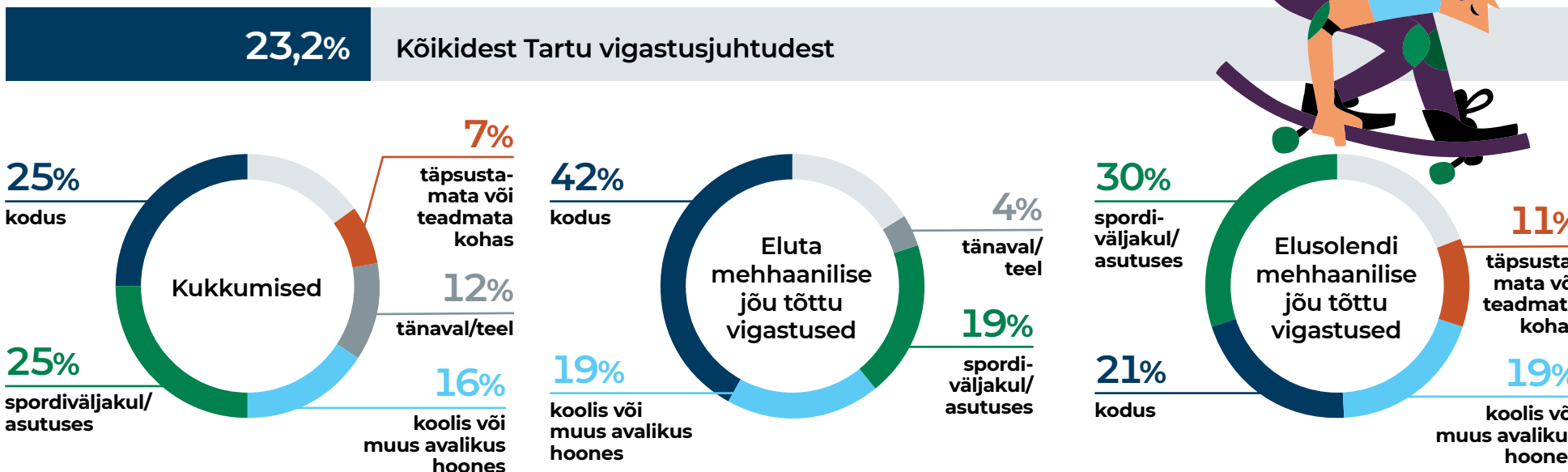

Peamised õnnetuste põhjused

Muu juhuslik kukkumine	130	21%
Libisemine/komistamine samal tasapinnal	94	15%
Löök vastu esemeid või nendega	86	14%
Naha/kehaava kaudu sisenenud võõrkeha, -ese	58	9%

VIGASTUSED 7-19-AASTASED

- Peamised vigastused komistamise, libisemise või kukkumise tagajärjel.
- Sageli tuli ette ka ära löömist vastu esemeid või lööke esemetega.

Peamised õnnetuste põhjused

Löök vastu esemeid või nendega

487 19%

Muu juhuslik kukkumine

468 18%

Libisemine/komistamine samal tasapinnal

359 14%

Kukkumine trepil(t), redelil(t) jms

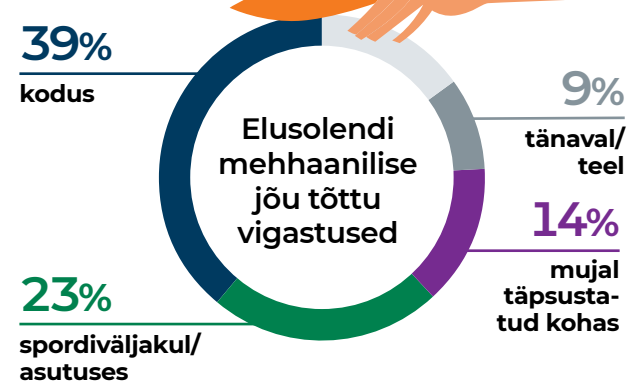
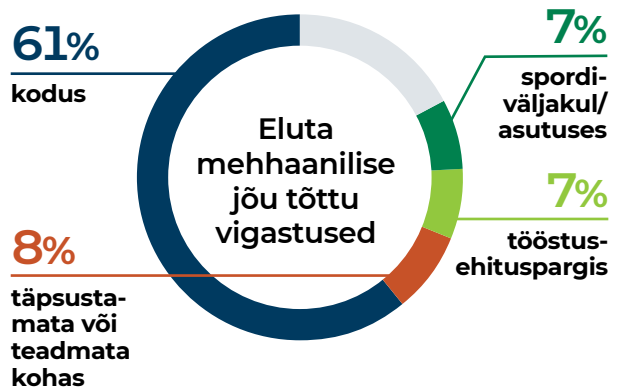
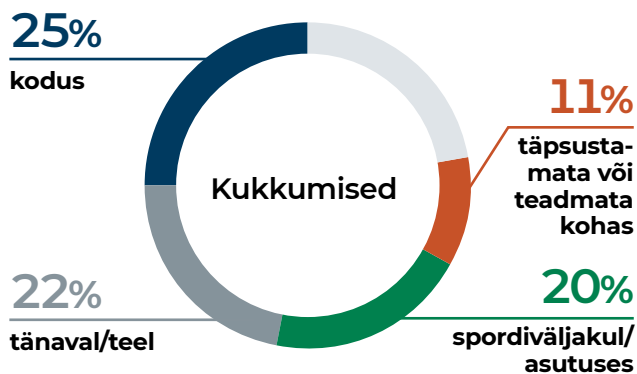
153 6%

VIGASTUSED 20-29-AASTASED

- Peamised vigastused komistamise, libisemise või kukkumise tagajärjel.
- Sageli tuli ette ka ära löömist vastu esemeid või lööke esemetega.

13,0% Kõikidest Tartu vigastusjuhtudest

Peamised õnnetuste põhjused

Libisemine/komistamine samal tasapinnal

207 **14%**

Löök vastu esemeid või nendega

177 **12%**

Muu juhuslik kukkumine

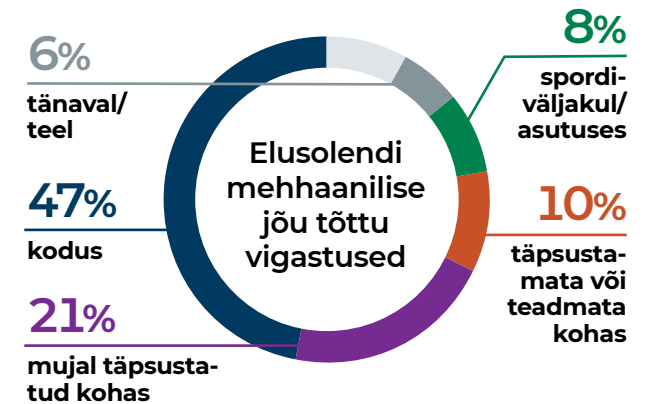
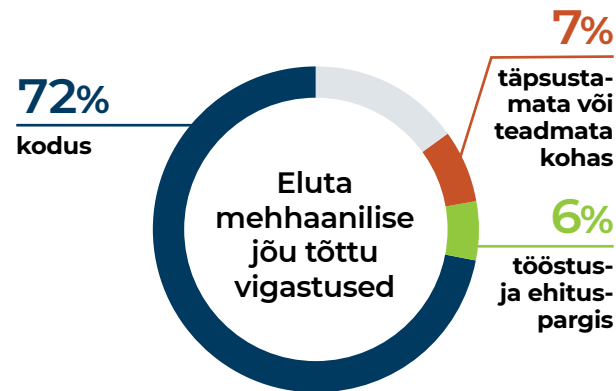
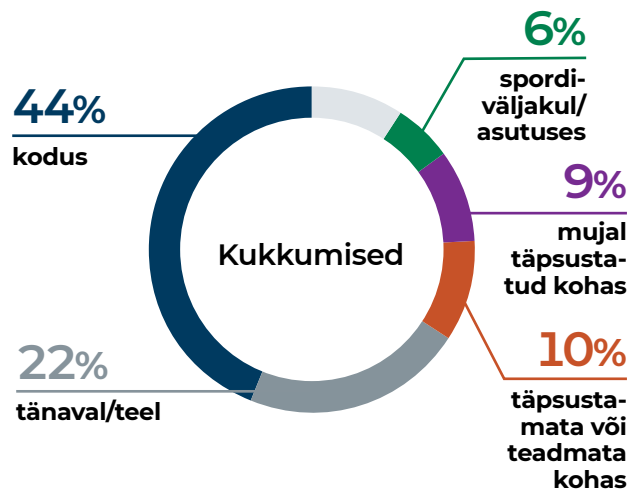
149 **10%**

Naha/kehaava kaudu sisenenud võõrkeha, -ese

117 **8%**

VIGASTUSED 30-64-AASTASED

- Sagedasemad vigastusjuhtumid seotud erinevat tüüpi kukkumistega – nii samal tasapinnal libisemise ja komistamisega kui kukkumist treppidelt, astmetelt või muudelt erineva kõrgusega pindadelt.

Peamised õnnetuste põhjused

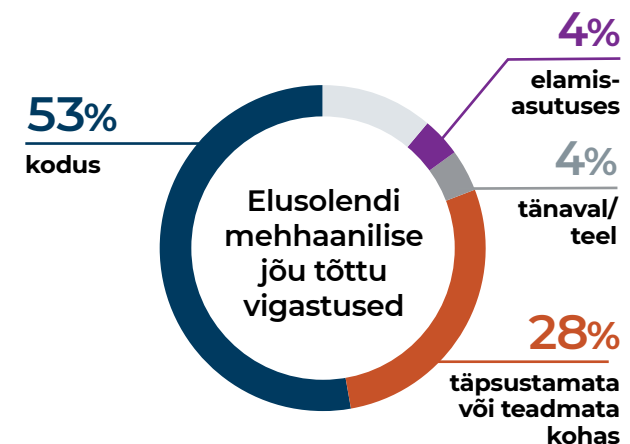
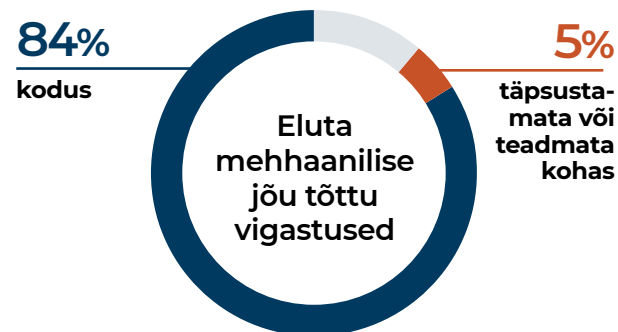
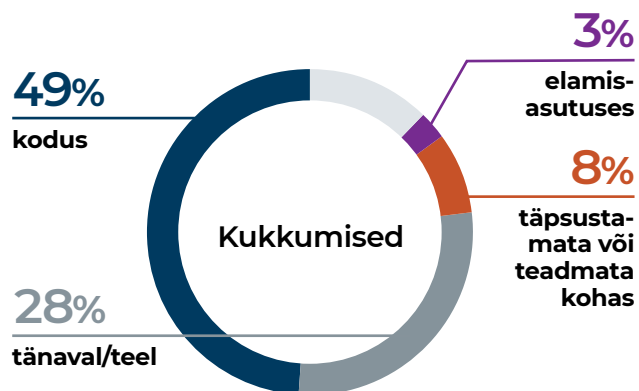
Libisemine/komistamine samal tasapinnal	671	15%
Naha/kehaava kaudu sisenenud võõrkeha, -ese	590	13%
Löök vastu esemeid või nendega	391	9%
Kukkumine trepil(t), redelil(t) jms	391	9%

VIGASTUSED 65-74-AASTASED

● Peamised vigastusjuhtumid on seotud kukkumisega.

6,6% Kõikidest Tartu vigastusjuhtudest

Peamised õnnetuste põhjused

Libisemine/komistamine samal tasapinnal

196 27%

Kukkumine trepil(t), redelil(t) jms

80 11%

Kukkumine jää või lume tõttu

71 10%

Naha/kehaava kaudu sisenenud võõrkeha, -ese

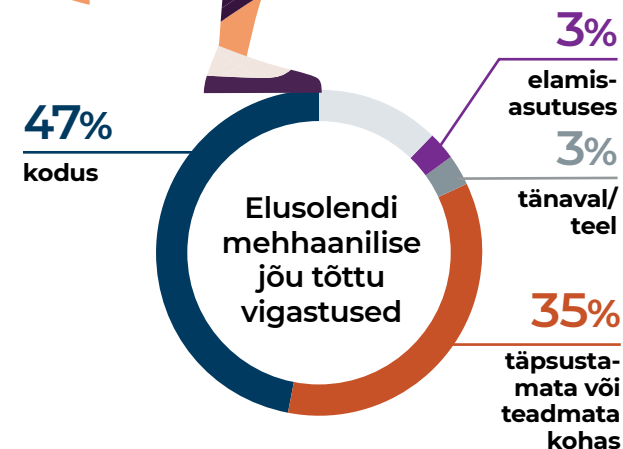
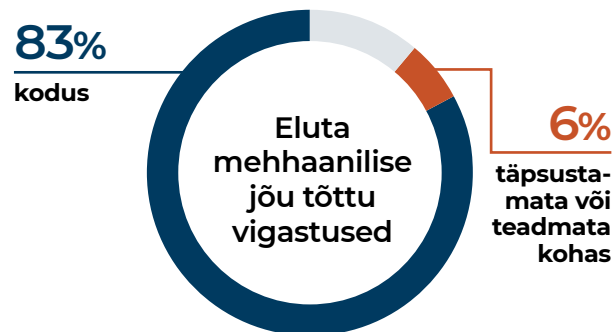
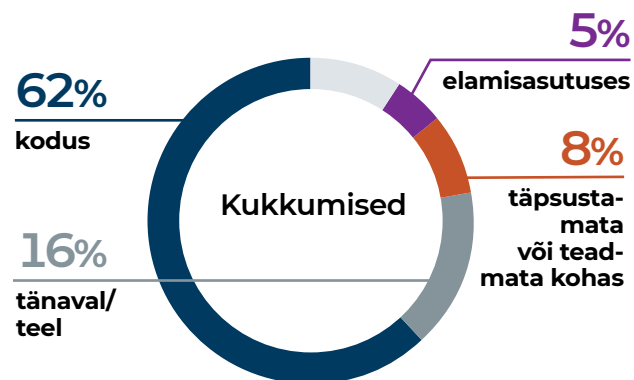
61 8%

VIGASTUSED 75+ -AASTASED

● Peamised vigastusjuhtumid on seotud kukkumisega.

8,5% Kõikidest Tartu vigastusjuhtudest

Peamised õnnetuste põhjused

Libisemine/komistamine samal tasapinnal

418 44%

Muu juhuslik kukkumine

94 10%

Kukkumine trepil(t), redelil(t) jms

71 8%

Kukkumine jää või lume tõttu

62 7%

VIGASTUSTE KAITSE- JA RISKITEGURID

Vigastuste riskitegurid

- kõrge impulsiivsus
- madal enesejuhtimise oskus
- alkoholi ja teiste uimastite tarvitamine
- kogematus tööriistade, aparaatide käsitlemisel
- stressisituatsioonid ja ülepingutused
- madal teadlikkus ohutusnõuetest või nende eiramine (tööriistad, masinad, seadmed)
- töötamine kõrgema riskiga tegevusaladel
- alkoholi ja teiste uimastite tarvitamine
- majanduslik toimetulek
- lapsevanema järelvalve puudumine
- lapsevanemate teadlikkuse ja hoiakute puudumine
- lapse või vanema tervislik seisund
- sotsiaalmajanduslik taust
- aastaaeg ja kellaaeg
- kõrgem vanus
- eelnenud kukkumised
- kroonilised haigused
- kõnnaku- ja tasakaaluprobleemid
- ravimite tarvitamine (nii konkreetsete ravimite toime kui ka ravimite hulgikasutus)
- keskkond

Vigastuste ennetusmeetmed

- teadlikkuse tõstmine
- hoiakute muutmine
- oskuste arendamine
- väliskeskkonna ohutus ja turvalisus (teede, hoonete korrashoid; tööstus- või ehitusala, veekogude, ohtlike objektidele ligipääs jms)
- ohutud ja turvalist käitumist suunavad regulatsioonid (seadused, piirangud, maksud, ohutusnõuded toodetele ja teenustele jms)
- riskikäitumise vähendamine
- kontrollnimekirjad koduohutuse või tervisliku seisundi hindamiseks
- infomaterjalid
- tehnilised abivahendid (pliidi alarm, käsitoed, liikumisandur)
- vigastusriskide teadmine ja märkamine
- regulaarne toitumine ja liikumine
- vanemlike oskuste programmid
- ohutusalane juhendamine
- vigastuste oskuslik reageerimine ja ravi

VIGASTUSJUHUD JA -SURMAD TARTUS – POSITSIOON EESTI KESKMISE SUHTES

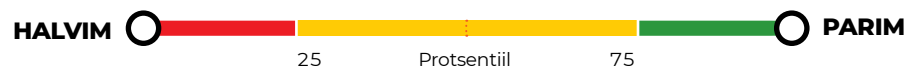
○ Piirkonna positsiooni Eesti keskmise suhtes näitab ring

NÄITAJA	ARV	SUHTARV 100 000 ELANIKU KOHTA	POSITSIOON EESTI KESKMISE SUHTES	EESTI HALVIM	EESTI KESKMINE	EESTI PARIM
VIGASTUSJUHUD						
Ravitud tahtlik enesevigastus	104	106.1		205.5	133.6	35.1
Ravitud ründe tagajärg	262	267.3		341.9	213.8	128.1
Ravitud ebaselge/teadmata tahtlusega vigastus	209	213.2		473.2	292.7	213.2
Ravitud õnnetusjuhtum, sh ..	10540	10753.9		13182.0	11010.0	10284.1
LIIKLUS						
.. sõidukiõnnetuses vigastatud jalgrattur	377	384.7		401.8	275.4	192.9
.. teised sõidukiõnnetuses viga saanud	284	289.8		399.6	291.1	173.5
KUKKUMINE						
.. libisemine/komistamine samal tasapinnal	2021	2062.0		2903.8	2509.8	2062.0
.. kukkumine jää või lume tõttu	589	601.0		775.0	544.6	348.5
.. kukkumine trepil(t), redelil(t) jms	862	879.5		1099.1	806.6	649.7
.. muu juhuslik kukkumine	1241	1266.2		1679.1	1253.0	819.0
MEHHAANILINE JÕUD						
.. löök vastu esemeid või nendega	1281	1307.0		1755.0	1347.3	924.3
.. naha/kehaava kaudu sisenenud võõrkeha, -ese	1026	1046.8		1546.3	878.7	664.6
.. terav klaas, nuga, mõök, pistoda	347	354.0		526.5	358.1	323.0
.. purustus, kokkusurumine, suletus esemete sees/vahel	341	347.9		529.5	328.4	227.3
.. tööriista või seadmega kokkupuude	221	225.5		600.7	309.9	192.0
.. muu eluta mehhaanilise jõu toime	354	361.2		1023.1	439.2	334.9

LOE TÄPSEMAT INFOT ANDMETE KOHTA :
www.terviseinfo.ee/maakonnavigastused

NÄITAJA	ARV	SUHTARV 100 000 ELANIKU KOHTA	POSITSIOON EESTI KESKMISE SUHTES	EESTI HALVIM	EESTI KESKMINE	EESTI PARIM
ELUSOLENDI JÕUD						
.. teise isiku poolt löök, väänamine, hammustus jms	209	213.2		340.9	271.9	149.6
.. koerahammustus või -löök	86	87.7		194.7	117.4	82.2
.. teise imetaja, roomaja või mittemürgise putuka hammustus, löök või nõelamine	204	208.1		516.7	303.1	133.1
.. muu/täpsustamata elusolendi jõu toime	36	36.7		86.2	60.6	22.0
MUU PÕHJUS						
.. kokkupuude mürgise looma/taimega	112	114.3		315.9	101.4	52.3
.. ülepingutus, reisimine, puudusseisund	580	591.8		631.7	420.6	192.3
.. muu/täpsustamata teguri juhuslik toime	369	376.5		584.1	393.0	327.8
SURMA PÕHJUS						
Surm õnnetuse, mürgistuse, trauma tõttu, sh..	59	60.2		148.1	71.8	46.8
.. sõidukiõnnetus	5	5.1		12.4	5.4	0.0
.. kukkumine	13	13.3		37.7	13.4	4.4
.. juhuslik mürgistus	4	4.1		32.4	14.4	0.0
.. tahtlik enesevigastus	14	14.3		37.3	14.0	1.7
.. rünne	0	0.0		7.1	2.0	0.0
.. ebaselge tahtlusega vigastus	4	4.1		11.6	3.1	0.0
.. muu õnnetus, mürgistus, trauma	19	19.4		50.3	19.6	11.7

Tervise
Arengu
Instituut

